

útrat naň vypadající lze uložiti obžalovanému náhradu podle § 389 tr. ř., kdežto ohledně dalších dvou činů, pokud se týče části útrat obhajoby na ni vypadajících přísluší naopak jemu podle § 390 tr. ř. nárok proti tomu kterému soukromému obžalobci. Bylo proto zmateční stížnosti generální prokuratury podle §§ 33 a 479 tr. ř. vyhověti a podle § 292 tr. ř. uznati právem, jak se stalo.

Čís. 2918.

Spolupachatelství zločinu loupeže; není třeba, by činnost všech spolupachatelů byla stejnorodou a stejněhodnotnou; spadá sem i přítomnost na místě činu, jež měla za účel spáchání zločinu zajistiti; každý spolupachatel zodpovídá za celkový výsledek společné činnosti (§§ 5, 190 tr. zák.).

S hlediska § 344 čís. 5 tr. ř. nestačí, že se obhájce ohradil proti postupu předsedově, nýbrž jest na něm, by si vyžádal rozhodnutí porotního soudu.

»Odchylkami od dřívějších údajů« ve smyslu § 245 tr. ř. jsou nejen změny v údajích, nýbrž i vynechávky; odchyluje-li se obžalovaný od svých dřívějších údajů, může předseda porotního soudu dáti přečísti protokol o jeho dřívějších výpovědích nejen částečně, nýbrž i úplně; porušení předpisu § 245 tr. ř. není ohroženo zmatečností (§ 344 čís. 4 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 6. října 1927, Zm I 433/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného Františka B-e do rozsudku krajského jako porotního soudu v Liberci ze dne 10. května 1927, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem loupeže podle §§ 190, 192, 194 tr. zák. a přestupkem podle § 36 čís. pat. ze dne 24. října 1852, čís. 223 ř. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmatečnost podle čís. 6 § 344 tr. ř. spatřuje zmateční stížnost v porušení předpisu § 318 tr. ř. Porotní soud dal porotcům III. hlavní otázku, v níž prý se uvádí, že obžalovaný učinil Aloisu H-ovi násilí, že se při tom pohružka stala vražednými zbraněmi a, že loupež byla předsevzata násilným vztažením ruky. Obžaloba prý však ani netvrdila, že obžalovaný učinil H-ovi násilí. Podle jejího vyličení stál obžalovaný pouze před domem a s H-ou vůbec nemluvil. Tomu prý měla otázka, týkající se stěžovatele, odpovídati a měla býti proto konkretisována v ten způsob, zda stěžovatel učinil H-ovi násilí tím, že stál před vchodem domu a dával pozor, by pachatelé nebyli uvnitř překvapeni. Teprve, kdyby

byli porotcové odpověděli na tuto otázku kladně, bylo by řešiti právní otázku, zda takový čin je loupeží, či nikoliv. Poněvadž nebyl zachován tento postup, byla prý porotcům odňata příležitost, by rozhodli o konkrétním činu, ježto III. hlavní otázka byla řízena na čin, jež ani obžaloba netvrdila. Stížnost je bezdůvodna. Přehlíží, že trestná činnost obžalovaného nepozůstávala podle obžaloby pouze v tom, že obžalovaný stál před vchodem domu a dával pozor, by spoluobžalovaní K-ovi nebyli uvnitř překvapeni. Naopak je v obžalobě stěžovateli přičítána k vině celá řada jiných ještě počinů, zvláště, že byl původcem loupeže; že se spoluobžalovanými K-ovými umluvil celý plán, jak se má loupež provést; že zasvětil do podrobností oba spoluobžalované do poměrů u Aloise H-y, zejména co do místa a jeho majetku; že řekl spoluobžalovaným, že se musí postupovati bezpodmínečně s nabitými zbraněmi, poněvadž H. má též zbraně; že se H. musí svázati; že dal svůj nabitý revolver K-ové a poučil ji ještě krátce před činem, jak se revolveru toho používá při střílení; že dovedl spoluobžalované k domu Aloise H-y, poněvadž tito nevěděli, kde H. bydlí; že se umluvil se spoluobžalovanými, že kořist bude po činu rozdělena. V důsledku toho tvrdila obžaloba o všech obžalovaných, že po předchozím umluvení a ve vzájemném dohodnutí vědomě spolupůsobili ve stejném loupežném úmyslu a že přicházejí všichni v úvahu jako spolupachatelé. K tomu všemu musil arci porotní soud přihlížeti při úpravě hlavní otázky, týkající se stěžovatele, a za tohoto stavu věci odpovídá napadená otázka úplně zákonu. Neboť, bylo-li obžalobou tvrzeno a nasvědčují-li tomu i výsledky průvodní, že k závadnému jednání došlo z téhož podnětu a rozhodnutí, že všichni obžalovaní sledovali též společný cíl a, že činění jejich splývalo místně i časově v jedno, sluší při jednotnosti zlého úmyslu a cíle pohlížeti na jednání všech obžalovaných jako na skutek jednotný a nedílný a tudíž na všechny jako na spolupachatele. Podle zásad o spolupachatelství se nevyžaduje, by činnost spolupachatelů byla téhož způsobu, ani, by každý jednotlivý spolupachatel provedl celý trestný skutek nebo pomáhal účastníkům bezprostředně při jejich počinech, naopak je spolupachatelem i ten, kdo přispěl k provedení činu částečně, třeba v roli podřízené (tedy na př. byl přítomen na místě činu k tomu cíli, by zajišťoval hlavního pachatele proti přistižení), jen když byl veden tímž zlým úmyslem. Jednání spolupachatelů nelze rozčleňovati a posuzovati činnost každého z nich odděleně a samostatně, nýbrž každý ručí za činění druhého tak, jako by je sám byl předsevzal, a zodpovídá každý za celkový výsledek jich společné činnosti. Podle tvrzení obžaloby a podle výsledků průvodních jednal stěžovatel v úmyslu, zločin nejen umožniti, nýbrž jej také uskutečniti; jeho přítomnost na místě měla za účel, spáchání zločinu zajistiti a, jak podotčeno, nevyžaduje pojem spolupachatelství, by činnost všech spolupachatelů byla stejnorodou a stejnéhodnotnou. Nehledíc k tomu, neomezila se činnost stěžovatelova, jak již uvedeno, na pouhou přítomnost na místě činu a na to, že dával pozor. Za tohoto právního stavu a za stavu věci obžalobou tvrzeného a výsledky řízení na jevo vyšlého vyhovovala napadená otázka zákonu; neboť věc se má v podstatě tak, jako kdyby se byl stěžovatel osobně do-

pustil na H-ovi násilí, osobně mu hrozil vražednými zbraněmi a osobně na něho násilně vztáhl ruku. Porotci nebyli proto III. hlavní otázkou v doslovu nyní obhajobou napadeném, proti němuž však při hlavním přelíčení nevystoupila, uvedení v omyl, a nebyla jim odňata možnost, by rozhodli o konkrétním, obžalovanému za vinu kladeném činu.

Důvod zmatečnosti podle čís. 5 § 344 tr. ř. tkví prý v tom, že předseda porotního soudu přes to, že se obhájce proti tomu ohradil, přečetl protokol o zodpovědném výslechu Pavliny K-ové a konstatoval teprve potom, že prý její výpověď je v rozporu s údaji, které učinila před vyšetřujícím soudcem, aniž uvedl, v čem se tato výpověď liší od výpovědi dřívější. Obžalovaná nebyla prý také tázána, proč se odchyľuje od dřívější výpovědi. Odchylný údaj, jež K-ová učinila při hlavním přelíčení o držení browningu, neopravňoval ku přečtení celého protokolu. Vytýkaným postupem předsedovým byl prý porušen předpis § 245 tr. ř. na škodu stěžovatelovu, poněvadž K-ová nezatěžovala při hlavním přelíčení stěžovatele tak, jako při svém zodpovědném výslechu, a nabyli prý tak porotcové o celém průběhu věci úplně jiný dojem; tím prý byl přivoděn nápadný souhlas v podrobnostech, líčených oběma K-ovými. Stížnost je již formelně pochybena. Jestliž důvod zmatečnosti čís. 5 § 344 tr. ř. určen svou povahou jakožto prostředek odporu proti postupu a rozhodnutím porotního soudu a nikoli předsedy. Nestačilo proto, by se obhájce ohradil proti postupu předsedově, nýbrž měl, by si zjednal podklad pro dovolávání se onoho důvodu zmatečnosti, vyžádati si rozhodnutí porotního soudu ve příčině onoho postupu. Nehledíc k tomu neprohřešil se předseda proti předpisu § 245 tr. ř., hledí-li se k jedině směrodatným záznamům protokolu o hlavním přelíčení. Podle nich zodpovídala se obžalovaná K-ová tak, jako v předchozím vyšetřování, a přičinila ke svým údajům doplňky v jednacím protokole blíže uvedené, udavši mimo jiné, že na H-u nemířila, nýbrž revolver držela jen klidně v ruce. Dále je vyznačeno v protokole, že předseda konstatoval odstavec za odstavcem z protokolu o zodpovědném výslechu obžalované, co udala před vyšetřujícím soudcem a co nyní vynechala nebo co udala jinak než dříve, jako na př. ohledně držení zbraně, a že se jí předseda po přečtení každého odstavce tázal, zda je správné, co dříve udala a že obžalovaná odpověděla na to kladně. Vzhledem k těmto záznamům jednacního protokolu nelze tvrditi, že postupem předsedy porotního soudu byl porušen předpis § 245 tr. ř., jenž opravňuje předsedu v případě, že se obžalovaný odchyľuje od svých dřívějších údajů, — a takovými odchylkami jsou nejen změny v údajích, nýbrž i vynechávky, — dáti přečísti protokol o dřívějších výpovědích, nejen částečně, nýbrž i úplně. Toto oprávnění vyplývá i z čís. 2 § 252 tr. ř., platného podle § 315 tr. ř. i pro řízení porotní. Z jednacního protokolu není sice vidno, že se předseda tázal obžalované K-ové po důvodech jejich odchylek, leč to není ještě zmatečností, zvláště když § 245 tr. ř. není vůbec ohrožen zmatečností (čís. 4 § 344 tr. ř.). Jedině směrodatným záznamům jednacního protokolu příčí se tvrzení stížnosti, že předseda přečetl nejprve protokol o zodpovědném výslechu K-ové a že konstatoval teprve potom, že její dřívější výpovědi jsou v rozporu s údaji nynějšími;

se záznamy těmi není též ve shodě, že předseda vůbec nekonstatoval, v čem se výpověď dřívější liší od nynější. Poukazujet se v jednacím protokole na rozpor údajů obžalované, pokud jde o držení revolveru, že totiž dříve udávala, že proti H-ovi revolverem mířila, kdežto nyní tvrdí, že jej držela jen klidně v ruce. Za těchto okolností dlužno odmítnouti výtku stížnosti, že postup předsedy porotního soudu byl protizákonným a že jím porotcové nabyli zcela jiného, stěžovateli nepříznivého dojmu o celém průběhu věci. V každém směru bezdůvodnou zmateční stížnost bylo proto zavrhnouti.

Čís. 2919.

Porušení zákona (§ 33 tr. ř.), byl-li obžalovaný odsouzen pro urážku na cti spáchanou obsahem podání jiné osoby.

Veřejné obvinění uvedené v § 487 tr. zák. jest beztrestným, byl-li pachatel k němu nucen zvláštními okolnostmi, když prokáže alespoň takové okolnosti, z nichž plynuly dostatečné důvody, by pronesené obvinění mohlo býti pokládáno za pravdivé (§ 490 tr. zák.).

(Rozh. ze dne 7. října 1927, Zm I 481/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 27. prosince 1926, jímž byl obžalovaný Jan M. uznán vinným přestupkem proti bezpečnosti cti podle § 487 tr. zák., jakož i potvrzujícím jej rozsudkem krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 12. února 1927 byl porušen zákon v ustanoveních § 267 tr. ř. a §§ 487, 490 tr. zák., oba rozsudky se zrušují a věc se odkazuje zpět na okresní soud v Českých Budějovicích k novému projednání a rozhodnutí.

D ů v o d y:

Dne 8. dubna 1926 podal Josef K. státnímu zastupitelství v Českých Budějovicích trestní oznámení proti Č-ské záložně, v němž ji obviňoval, že bez vědomí a svolení soudu a věřitelů zašantročila pod cenou veškeré jmění firmy Jan M. a že na něm (K-ovi) vymáhá bezprávně pohledávku. V podání praví mimo jiné: »Záložna Č-ská samovolně se v říjnu 1924 zmocnila za zády a k poškození všech věřitelů celého jmění (fy M.) a pod rukou sama, bez vědomí a svolení všech ostatních věřitelů, pod cenou je prodala... do místnosti vnikli oknem, toto vylomivše, vše bylo demontováno a odvezeno — záložna vědomě chce poškodit mne i ostatní věřitele;... aby... záložně bylo uloženo vše vrátiti, co od-cizila..., že záložna poškodit mne se připravila, jest vidno... Mám důvodné podezření, že jde o podvod smluvený několika pány a vy-